мові програмування Java, тому є мультиплатформним продуктом і працює на Windows, Mac OS та Linux.

Найважливішаа перевага AnyLogic - підтримка всіх парадигм імітаційного моделювання - динамічні системи, системна динаміка, дискретне моделювання, агентне моделювання та комбінований підхід. В середовищі є можливість поєднувати різні напрямки моделювання в рамках однієї моделі.

AnyLogic має декілька цікавих можливостей Окрім діаграм, графіків, вбудованих баз даних, можна зазначити 3D-моделювання, що дозволяє зробити модель яскравішою, точнішою та зрозумілішою.

При моделювання в середовищі AnyLogic можна створити дуже точні і зрозумілі моделі, які можуть сприяти удосконаленню і розвитку різних процесів, у тому числі і рекламної діяльності підприємства.

Коновальчук Антон,
студент освітнього рівня «магістр»,
спеціальність «Міжнародні фінанси та інвестиції»,
Інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ

АБЕНОМІКА: АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАХОДІВ ТА ЇХ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ

Політика абеноміки є сукупністю макроекономічних заходів, які впроваджуються в економіці Японії з 2012 року урядом СіндзоАбе. Даний макроекономічний курс характеризується передусім програмою кількісного пом'якшення та суттєвим розширенням податково-бюджетного стимулювання з метою виведення Японії з понад двадцятирічного періоду дефляції єни.

Актуальність дослідження векторів абеноміки, плюсів та мінусів даної політики можна пояснити тим, що тренд кількісного пом'якшення був досить популярним у економіках провідних країн світу впродовж післякризових років, і дослідження заходів кабінету Абе, які були виведені за рамки суто макроекономічних аспектів у цілісний вектор національної політики, буде доречним для аналізу основних характеристик та перспектив подібних економічних методів.

Сутність абеноміки на офіційному рівні характеризується як «політика «Трьох стріл», де під «стрілами» маються на увазі макроекономічні заходи уряди:

1. У рамках податково-бюджетної політики – дотримання розширеного стимулювання і програми зниження податків. Вже у січні 2013 року був затверджений план уряду щодо невідкладних заходів з активізації японської економіки. Так, на ліквідацію наслідків руйнівного цунамі 2011 року, інфраструктурну модернізацію, стимулювання бізнесу та збільшення цільових фондів було додатково витрачено 20.2 трлн єн ($210 млрд), з яких 10.3 трлн єн

склали прямі видатки уряду [1].

2. Подвоєння монетарної бази за допомогою Банку Японії, який зобов'язався щомісяця скуповувати державні облігації. Вперше кількісне пом’якшення було проведено в Японії на початку 2000-х років, і дана політика знову використовувалася як частина економічної програми Абе. У 2013 році Банк Японії оприлюднив величезний пакет стимулів для збільшення закупівель державних облігацій на 50 трлн єн на рік, щоб досягти цільової інфляції на рівні 2%. Згодом норматив щорічного викупу було збільшено до 100 трлн єн.

3. Структурні економічні реформи, які стосувалися усіх секторів економіки. Так, на початку втілення програми висувалися плани за 10 років у два рази збільшити доходи сільськогосподарського бізнесу, збільшити кількість туристів до 20 млн осіб на рік, довести кількість японських університетів у ТОП-100 до 10 (на початку 2015 року – у списку лише 2, на кінець 2018 – 5), створити японську версію Американського національного інституту здоров'я, а також подвоїти кількість прямих іноземних інвестицій в економіку країни до 2020 року. Також структурні реформи були спрямовані на збільшення частки жінок серед економічно активного населення[2].

Розмірковуючи про основні досягнення та недоліки політики абеноміки, варто відзначити відносно далекий горизонт провадження даного макроекономічного курсу, однак, окремі висновки можливо висловити вже на основі перших п’яти років реалізації програми.

Про провал політики абеноміки вперше заговорили вже наприкінці 2014 року. Тоді міжнародне рейтингове агентство Moody's понизило рейтинги п'яти провідних японських банків [3]. Ключовим «лакмусовим папірцем» негативних перспектив абеноміки стало підвищення податку з продажів з 5 до 8%, збільшення ставки подоходного податку з 50.84% до 55.95% та підвищення пенсійного віку до 62 років. Очевидно, ці дії уряду СіндзоАбе спрямовані на скорочення дефіциту бюджету, що виник після розширення державних видатків (при цьому, однак, варто відзначити, що у 2014 році дефіцит бюджету скоротився до 5.5% ВВП, а у 2016-2017 рр. складав 4.5%). Ці події стали негативним сигналом для інвесторів. Паралельно відбулося зниження корпоративного податку з 40.69% у 2011 р. до 35.64% у 2014 р. та 30.86 у 2016-2018 рр.) [4]. Очікувалося, що даний захід сприятиме розширенню інвестування збоку корпоративного сектору, однак це також посилює економічну нерівність у країні.

Важливим індикатором є норма заощаджень японських домогосподарств. Висока норма заощаджень в минулому (близько 23.1%) дозволяла Японії, що має найвище відношення держборгу до ВВП у світі (245%), фінансувати дефіцит держбюджету за рахунок населення, у зв'язку з чим частка іноземних власників японських держоблігацій дуже мала в порівнянні з іншими країнами, а стратегія викупу держборгу за йени, що означає одночасне збільшення інфляції та скорочення держборгу, була цілком логічною. Проте, від початку запровадження заходів абеноміки норма заощадження стрімко знижувалася, у 2014 році вперше з 1955 стала негативною [5]. До 2016 року скорочувався і

використовуваний дохід домогосподарств, до 2017 року тривало скорочення реальної заробітної плати [6].

Коливання інших ключових показників не дають змогу сформувати остаточного судження щодо абеноміки. Так, зростання ВВП у 2013 році змінилося його падінням у другому кварталі 2014 року на 7.3%, яке стало максимальним за попередні 5 років. Надалі, незважаючи на невеликі флуктуації, спостерігався тренд зростання реального ВВП та ВВП на душу населення [7].

Дані платіжного балансу 2014 року засвідчили найбільший в історії країни дефіцит торгового балансу – експорт склав 690 млрд дол., у той час як імпорт 812 млрд дол. Проте вже наступного року торговий баланс було практично вирівняно, а у 2016-2017 рр. спостерігався профіцит торгового балансу на рівні близько 30 млрд дол. [4]При цьому торговий дисбаланс очікувано формувався не за рахунок зростання імпорту, а за рахунок відчутного падіння експорту. Приймаючи до уваги, що політика кількісного пом'якшення веде, зокрема, і до падіння валютного курсу, подібна динаміка є цілком характерною для J-кривої, коли падіння валютного курсу спершу призводить до погіршення торгового балансу, а вже потім до підвищення показників.

Показником сумнівної ефективності абеноміки лишається річна інфляція. Так, вже у 2014 році ціни зросли на закладені у програму 2%, однак згодом динаміка погіршилася, і у 2016 році знову спостерігалася дефляція на рівні 0.1%. Варто зауважити, що у січні 2016 голова Банку Японії Харухіко Курода встановив режим від'ємної відсоткової ставки з метою стимулювання інвестицій. Станом на січень 2018 року ключову ставку також було затверджено на рівні -0.1% [8]. Такі дії підштовхнули до переходу у зону нижче нульової позначки норми доходності за всіма державними цінними паперами, зокрема і за 10-річними державними облігаціями, дохідність за якими у середині 2016 року впала до -0.3%. Проте вже до початку 2017 року дохідність знову сягнула позитивного значення на рівні 0.05% [4]. Таке зростання доходності, що означає і падіння ціни облігації, говорить про сумніви інвесторів щодо перспектив японської економіки.

Проте, навіть таке відносно невелике зростання інфляції сприяло скороченню безробіття з 5% у 2012 році до менше ніж 2.5% у 2018 році (створено більше 2 млн робочих місць, при цьому частка жінок у складі робочої сили збільшилася на 1.5 млн). Це досягнення було високо оцінене у звіті МВФ навесні 2017 року, передусім на ньому акцентують увагу прихильники Абе [9].

Аналізуючи третю стрілу, доречно проаналізувати динаміку прямих іноземних інвестицій. Ціллю абеноміки є показник 35 трлн йен у 2020 році, що прогнозовано становитиме 7% ВВП.У 2016 році цей показник сягнув 27.2 трлн йен та відповідно 5.2% ВВП, тому досягнення цільового нормативу є цілком реальним [10].При цьому, станом на 2017 рік економіка отримала прямих іноземних інвестицій на суму 2 трлн йен, або 0.387% ВВП. Це більш ніж у 2 рази менше, аніж притік попереднього року, але варто зауважити, що у 2012 році притік ПІІ становив усього $546 млн, або приблизно 60 млрд йен (за

обмінним курсом 2017 року) [4].

Отже, наразі підбити остаточні підсумки щодо успішності політики абеноміки достаньо проблематично. З одного боку ми маємо скорочення реальних доходів населення, з іншого – стрімке збільшення робочих місць, у тому числі зростання зайнятості жінок;позитивним є стабільне зростання реального ВВП та ВВП на душу населення, однак цільових показників інфляції не було досягнуто, а високе співвідношення державного боргу та ВВП викликає занепокоєння навіть попри переважання внутрішнього боргу у складі сукупного.

Беззаперечним є плюс абеноміки у контексті видатків на інфраструктуру, фінансування високотехнологічних проектів, що на хвилі розширення світового попиту сприяє збільшенню японського експорту. Абеноміка сприяла створенню додаткових робочих місць та підвищенню продуктивності праці. Збільшення туризму та акцент на розвитку місцевих галузей, зокрема підтримка дрібних та середніх виробників продукції сільського господарства,також є позитивними факторами зростання національної економіки.

Політика ж послаблення валютного курсу йени наштовхується на критику основних торговельних партнерів Японії, а саме розвинутих країн Європи та Китаю, а вихід США з обговорення Транстихоокеанської угоди та відкрита критика абеноміки президентом Дональдом Трампом створює додаткові загрози розширенню японського експорту.

Отож, актуальним залишається питання, яке ставлять перед собою японські та західні дослідники – чи була абеноміка виправданою для досягнення тої динаміки, яка наявна зараз, чи можна було обмежитися тими заходами, які використовувалися урядом Японії до кабінету Абе?

Один факт, однак,є беззаперечним – переобрання Сіндзо Абе восени 2017 року означає, що більшість населення Японії підтримують заходи його уряду, і Абеноміка2.0 (з акцентом на демографічні питання) анонсована ще на початку 2015 року, буде впроваджуватися до 2021 року.

Список використаних джерел:

1. Emergency Economic Measures for The Revitalization of the Japanese Economy [Electronic resource]. – Mode of access: http://www5.cao.go.jp/keizai1/2013/130111_emergency_economic_measures.pdf

2. Абэномика – реформы, сделавшие экономику Японии третьей по размеру в мире [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.bakertilly.ua/ru/news/id870

3. Moody’stakesnegativeratingactionsonfiveJapanesebanksfollowing sovereign downgrade [Electronic resource]. – Mode of access: https://www.moodys.com/research/Moodys-takes-negative-rating-actions-on-five-Japanese-banks-following--PR_314026

4. Japan – Economic Indicators [Electronic resource]. – Mode of access: https://tradingeconomics.com/japan/indicators

5. Japan’s saving srate turns negative for first time [Electronic resource]. –

Mode of access: https://www.bbc.com/news/business-30603313

6. Japan real income growth say sit's time to shift monetary policy [Electronic resource]. – Mode of access: https://feddashboard.com/japan-real-income-growth-says-its-time-to-shift-monetary-policy

7. Real Gross Domestic Product for Japan [Electronic resource]. – Mode of access: https://fred.stlouisfed.org/series/JPNRGDPEXP

8. Abenomics. Council on Foreign Relations [Electronic resource]. – Mode of access: https://www.cfr.org/backgrounder/abenomics-and-japanese-economy

9. Why Abenomics must go on [Electronic resource]. – Mode of access: https://www.forbes.com/sites/mwakatabe/2017/08/07/why-abenomics-must-go-on/#7309e40e1e51

10. JETRO Invest Japan Report 2017 [Electronic resource]. – Mode of access: https://www.jetro.go.jp/ext_images/invest/reference/report2017/pdf/jetro_invest_japan_report_2017en.pdf

11. Резнікова Н.В. Роль монетарної політики в досягненні економічної стабільності: асиметрії трансмісійного механізму / Н.В.Резнікова, О.А.Іващенко // Економікжа та держава. – 2016. – № 3. – С.7-12.

12. Резнікова Н.В. Економічна неозалежність країн в умовах глобальних трансформацій / Н.В. Резнікова. – К.: Аграр Медіа Груп, 2018. – 487 с.

13. Резнікова Н.В. Боргові важелі макроекономічної взаємозалежності: канали впливу на економічне зростання / Н.В.Резнікова // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 13. – С.5-11.

14. Резнікова Н.В. Нові контури боргової залежності: тригери кризових проявів в умовах глобальної взаємозалежності / Н.В.Резнікова // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 15. – С.5-12.

Кухтарова Аліна Андріївна,
студентка освітнього рівня «магістр»,
спеціальність «Менеджмент»,
спеціалізація «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

КЛЮЧОВІ ТРЕНДИ ТА ФАКТОРИИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ

Розвиток світового ринку інтернет-торгівлі мав поступальний та еволюційний характер. Незважаючи на те, що традиційна торгівля займає значний сегмент на ринку, електронна комерція стає все популярною. Згідно зі звітом Technavio, швидше за всіх розвивається сегмент B2C (бізнес для споживача). За прогнозами на 2016-2020 рр., глобальний ринок електронної комерції буде рости із середньорічним темпом 19,42% [1]. Зараз основна рушійна сила ринку – це соціальні мережі. А головна проблема – залежність від грошей інвесторів. У найближчому майбутньому інтернет-сервіси будуть